C/2026/2102

29.4.2026

P10_TA(2025)0255

Uzbekistanissa pidettävän CITES-sopimuksen sopimuspuolten COP20-kokouksen keskeiset tavoitteet

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. lokakuuta 2025 EU:n strategisista tavoitteista Samarkandissa, Uzbekistanissa, 24. marraskuuta – 5. joulukuuta 2025 pidettävässä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) osapuolikonferenssin 20. kokouksessa (2025/2618(RSP))

(C/2026/2102)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon 4. toukokuuta 2019 julkaistun biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevän hallitustenvälisen tiede- ja politiikkafoorumin (IPBES) raportin ”The global assessment report on biodiversity and ecosystem services” ([1]),

— ottaa huomioon Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton (IUCN) Punaisen listan eli uhanalaisten lajien luettelon,

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 191 artiklan 2 kohdassa vahvistetun ennalta varautumisen periaatteen,

— ottaa huomioon Yhdistyneiden kansakuntien elintarvike- ja maatalousjärjestön vuonna 2024 julkaiseman maailman metsien tilaa ja metsäalan tulevaisuutta käsittelevän raportin ”The State of the World’s Forests – Forest-sector innovations towards a more sustainable future”,

— ottaa huomioon Uzbekistanissa 24. marraskuuta – 5. joulukuuta 2025 pidettävän luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) osapuolikonferenssin 20. kokouksen,

— ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen päätöslauselmat luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomasta kaupasta, viimeksi 25. elokuuta 2023 annetun päätöslauselman 77/325,

— ottaa huomioon toukokuussa 2024 julkaistun YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaavan toimiston raportin ”World Wildlife Crime Report – Trafficking in Protected Species”,

— ottaa huomioon vuonna 2025 julkaistun Europolin julkaisun ”The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment” (EU-SOCTA -raportti),

— ottaa huomioon CITES-päätöslauselman Conf. 12.3 (Rev. CoP19) luvista ja todistuksista,

— ottaa huomioon CITES-päätöksen 19.66, joka käsittelee yleissopimuksen noudattamista ja noudattamisen valvontaa koskevan päätöslauselman Conf. 11.3 (Rev. CoP19) uudelleentarkastelua,

— ottaa huomioon CITES-päätöslauselman Conf. 17.6 (Rev. CoP19) yleissopimuksen vastaista toimintaa edistävän korruption kieltämisestä, ehkäisemisestä, tunnistamisesta ja torjumisesta,

— ottaa huomioon CITES-päätökset 19.81–19.83 internetiin liittyvästä luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvasta rikollisuudesta,

— ottaa huomioon CITES-päätöslauselman Conf. 12.10 (Rev.CoP15) sellaisen toiminnan rekisteröinnistä, joka koskee liitteeseen I sisältyvien eläinlajien kasvattamista vankeudessa kaupallisia tarkoituksia varten,

— ottaa huomioon CITES-päätöksen 14.69 vankeudessa kasvatetuista ja tarhatuista yksilöistä,

— ottaa huomioon päätöslauselman Conf. 12.5 (Rev. CoP19) tiikereiden ja muiden liitteessä I lueteltujen aasialaisten isojen kissaeläinten suojelusta ja kaupasta sekä CITES-päätöslauselman Conf. 9.14 (Rev. CoP17) Afrikan ja Aasian sarvikuonojen suojelusta ja kaupasta,

([1]) Brondizio, E. S., Settele, J., Díaz, S. ja Ngo, H. T. (toim.), ”Global assessment report on biodiversity and ecosystem services”, biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja käsittelevä hallitustenvälinen tiede- ja politiikkafoorumi, Bonn, 2019.

— ottaa huomioon CITES-päätöslauselman Conf. 10.10 (Rev. CoP19) norsuyksilöillä käytävästä kaupasta,

— ottaa huomioon CITES-päätökset 18.226 (Rev. CoP19), 19.107 ja 19.108 aasiannorsujen (*Elephas maximus*) kaupasta,

— ottaa huomioon CITES-päätökset 19.275–19.277 afrikannorsujen (*Loxodonta* spp.) taksonomiasta ja nimikkeistöstä, 18.117 (Rev. CoP19), 18.118 ja 18.119 (Rev. CoP19) norsunluun kotimaanmarkkinoiden sulkemisesta ja 19.156, 19.157, 18.184 (Rev. CoP19), 18.185 (Rev. CoP19) norsunluun varastoista,

— ottaa huomioon CITES-päätökset 19.68–19.70 norsunluun kaupan valvontaa koskeviin kansallisiin toimintasuunnitelmiin liittyvän prosessin uudelleentarkastelusta,

— ottaa huomioon CITES-päätöslauselman Conf. 17.9 liitteessä I tai II lueteltujen lajien metsästysmuistojen kaupasta,

— ottaa huomioon CITES-päätökset 19.218–19.221 ankeriaista (*Anguilla* spp.),

— ottaa huomioon vuonna 2021 pidetyssä IUCN:n maailmankongressissa hyväksytyn IUCN:n päätöslauselman 132 ”Controlling and monitoring trade in croaker swim bladders to protect target croakers and reduce incidental catches of threatened marine megafauna”,

— ottaa huomioon 3. toukokuuta 2024 hyväksytyn kansainvälisen valaanpyyntikomission tieteellisen komitean (SC69B) raportin ([2]),

— ottaa huomioon CITES-päätökset 19.169–19.174 takavarikoitujen yksilöiden hävittämisestä ja päätöslauselman Conf. 17.8 (Rev. CoP19) laittomasti kaupattujen ja takavarikoitujen CITES-luetteloon kuuluvien lajien yksilöiden hävittämisestä,

— ottaa huomioon 9. marraskuuta 2022 annetun komission tiedonannon ”Luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumista koskevan EU:n toimintasuunnitelman uudelleentarkastelu” (COM(2022)0581),

— ottaa huomioon ympäristön suojelusta rikosoikeudellisin keinoin ja direktiivien 2008/99/EY ja 2009/123/EY korvaamisesta 11. huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1203 (ympäristörikosdirektiivi) ([3]),

— ottaa huomioon digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta 19. lokakuuta 2022 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (digipalvelusäädös) ([4]),

— ottaa huomioon 9. kesäkuuta 2021 antamansa päätöslauselman vuoteen 2030 ulottuvasta EU:n biodiversiteettistrategiasta – Luonto takaisin osaksi elämäämme ([5]),

— ottaa huomioon 5. lokakuuta 2022 antamansa päätöslauselman EU:n strategisista tavoitteista Panamassa 14.–25. marraskuuta 2022 pidettävässä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen (CITES) sopimuspuolten konferenssin 19. kokouksessa ([6]),

— ottaa huomioon luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta 21. toukokuuta 1992 annetun neuvoston direktiivin 92/43/ETY ([7]), jolla pyritään edistämään biologisen monimuotoisuuden säilyttämistä ja joka on Euroopan luonnonsuojelupolitiikan kulmakivi, sekä luonnonvaraisten lintujen suojelusta 30. marraskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/147/EY ([8]),

([2]) Kansainvälinen valaanpyyntikomissio, ”Report of the Scientific Committee (SC69B)”, 2024, https://archive.iwc.int/pages/download.php?noattach=true&ref=22181&ext=pdf.
([3]) EUVL L, 2024/1203, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1203/oj.
([4]) EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
([5]) EUVL C 67, 8.2.2022, s. 25.
([6]) EUVL C 132, 14.4.2023, s. 41.
([7]) EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj.
([8]) EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj.

— ottaa huomioon tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta 9. maaliskuuta 2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 (”eläinterveyssäännöstö”) ([9]),

— ottaa huomioon biologista monimuotoisuutta koskevan YK:n yleissopimuksen nojalla hyväksytyn Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen ja erityisesti tavoitteen 4, joka koskee lajien sukupuuton pysäyttämistä, geneettisen monimuotoisuuden suojelemista ja ihmisen ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien välisten konfliktien hallintaa, sekä tavoitteen 5, joka koskee luonnonvaraisten lajien kestävän, turvallisen ja laillisen hyödyntämisen ja kaupan varmistamista,

— ottaa huomioon YK:n kestävän kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja erityisesti merten ja merten luonnonvarojen säilyttämistä koskevan kestävän kehityksen tavoitteen 14 ja maaekosysteemien suojelua, ennallistamista ja kestävää käyttöä koskevan tavoitteen 15,

— ottaa huomioon kysymykset komissiolle ja neuvostolle Uzbekistanissa pidettävän CITES-sopimuksen osapuolten COP20-kokouksen keskeisistä tavoitteista (O-000035/2025 – B10-0013 ja O-000036/2025 – B10-0014/2025),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 142 artiklan 5 kohdan ja 136 artiklan 2 kohdan,

A. ottaa huomioon, että CITES on suurin maailmanlaajuinen luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston säilyttämistä koskeva sopimus ja että Turkmenistanista tuli hiljattain sen 185. osapuoli;

B. ottaa huomioon, että CITES-sopimuksen liitteessä I luetellaan lajit, joita uhkaa sukupuuttoon kuoleminen ja joihin kauppa vaikuttaa tai saattaa vaikuttaa; ottaa huomioon, että liitteessä II luetellaan lajit, joita voi tulevaisuudessa uhata sukupuuttoon kuoleminen, ellei niihin kuuluvien yksilöiden kauppaa säännellä tiukasti lajin selviytymistä uhkaavan käytön välttämiseksi ja ellei niiden kauppaa saateta tehokkaan valvonnan alaiseksi;

C. ottaa huomioon, että CITES-sopimuksella ei suojata valtaosaa lajeista, joilla käydään kauppaa; ottaa huomioon, että näiden lajien kansainvälinen kauppa on edelleen sääntelemätöntä ja dokumentoimatonta;

D. katsoo, että on tärkeää suojella maan, makean veden, merten ja rannikkoalueiden biologista monimuotoisuutta ja torjua merten elollisten luonnonvarojen ja muiden vesiluonnonvarojen sääntelemättömän, huonosti säännellyn ja laittoman käytön sille aiheuttamia uhkia;

E. ottaa huomioon, että biologista monimuotoisuutta ja ekosysteemipalveluja koskevan IPBES:n maailmanlaajuisen arviointiraportin mukaan on tarpeen pysäyttää ja kääntää biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen nykyiset suuntaukset; ottaa huomioon, että raportissa todetaan, että suora hyväksikäyttö on määritetty yhdeksi merkittävimmistä tekijöistä, joka edistää biologisen monimuotoisuuden maailmanlaajuista köyhtymistä; toteaa, että biologisen monimuotoisuuden köyhtyminen pahentaa ilmastonmuutoksen vaikutuksia, lisää haavoittuvuutta äärimmäisille sääilmiöille ja kuivuudelle sekä vaikeuttaa terveellisten elintarvikkeiden ja puhtaan veden saatavuutta;

F. ottaa huomioon, että useiden CITES-sopimuksen liitteessä II lueteltujen hailajien osalta IUCN:n Punaisen listan maailmanlaajuinen arviointi osoittaa edelleen, että luonnonvarainen populaatio on pienentynyt merkittävästi maailmanlaajuisesti, yli 80 prosenttia, ja että valkopilkkahain kaltaisten lajien yksilöiden määrä vähenee edelleen, joten ne ylittävät liitteen I luettelointikriteerit; ottaa huomioon, että useita uhanalaisia hailajeja hyödynnetään edelleen voimakkaasti, mikä korostaa tarvetta parantaa yleissopimuksen noudattamisen valvontaa ja/tai tällaisten lajien luettelointia liitteessä I;

G. ottaa huomioon, että kolmasosaa haista, rauskukaloista ja sillikuningaskaloista uhkaa sukupuutto ([10]) ja että yksi tähän johtaneista tärkeimmistä syistä on kansainvälinen kauppa, jota käydään niiden osilla ja niistä saatavilla tuotteilla; toteaa, että rajoituksia tarvitaan kiireellisesti, koska useimpien hailajien saattaa olla hitaan kehittymisensä ja lisääntymisensä vuoksi vaikea elpyä tällaisesta kannan pienentymisestä; ([11])

([9]) EUVL L 84, 31.3.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/429/oj.
([10]) IUCN, ”The global status of sharks, rays and chimaeras”, 2024.
([11]) Finucci, B., Pacoureau, N., Rigby, C. L., Matsushiba, J. H., Faure-Beaulieu, N., ym., ”Fishing for oil and meat drives irreversible defaunation of deepwater sharks and rays”, *Science*, Vol. 383, Issue 6687, 2024, s. 1135-1141, https://doi.org/10.1126/science.ade9121.

H. ottaa huomioon, että äärimmäisen uhanalainen ankerias (*Anguilla anguilla*) on nykyään ainoa CITES-sopimuksen liitteessä II lueteltu ankeriaslaji; ottaa huomioon, että viimeaikaisessa tapauksessa lasiankeriasvaiheen ankeriaat katsottiin afrikanankeriaiksi, joihin ei sovelleta kansainvälisen kaupan valvontaa; ottaa huomioon, että CITES-sopimuksen samannäköisyysperiaatteen mukaan toisiaan muistuttavat taksonit on lueteltava samassa CITES-sopimuksen liitteessä, jos yksi tai useampi taksoneista on uhattuna kansainvälisen kaupan vuoksi; katsoo, että kaikkien Anguilla-suvun lajien sisällyttäminen liitteeseen II olisi perusteltua suojeluun ja noudattamisen valvontaan liittyvistä syistä;

I. ottaa huomioon, että kansainvälinen valaanpyyntikomissio ilmaisi vuonna 2024 pitämässään 69. kokouksessa vakavan huolensa lisääntyvästä sivusaaliskuolleisuudesta, joka liittyy isovelttojen kaltaisista kaloista peräisin olevien uimarakkojen kasvavaan kansainväliseen kauppaan; ottaa huomioon, että kalifornianpyöriäinen on vaarassa kuolla sukupuuttoon ja että se on nyt äärimmäisen uhanalainen, koska kalifornianpyöriäisiä ajautuu verkkoihin, joilla pyydystetään toista äärimmäisen uhanalaista lajia eli isovelttoa; ottaa huomioon, että isovelttojen ja kalifornianpyöriäisten tilannetta on jo luonnehdittu ”kaksinkertaiseksi sukupuutoksi” ([12]);

J. toteaa, että alkuperätunnusta R ([13]) on käytetty entistä enemmän CITES-sopimuksen liitteeseen II sisältyvien taksoneiden vientilupia varten arvioimatta alkuperätunnuksen soveltuvuutta ([14]); toteaa, että meriympäristön lajit ja vedessä elävät lajit kuuluvat taksoneihin, joiden kohdalla alkuperätunnusta R on saatettu käyttää epäasianmukaisesti, muun muassa joidenkin sampilajien ja ankeriaiden tapauksessa;

K. ottaa huomioon, että vuonna 2021 IUCN korotti Afrikan savanninorsun (*Loxodonta africana*) uhkatasoa vaarantuneesta erittäin uhanalaiseksi ja luokitteli Afrikan metsänorsun (*Loxodonta cyclotis*) erikseen äärimmäisen uhanalaiseksi, koska Afrikan savanninorsupopulaatiot olivat pienentyneet yli 60 prosenttia ja Afrikan metsänorsupopulaatiot 86 prosenttia kolmen sukupolven aikana kaikkialla Afrikassa; ([15])

L. ottaa huomioon, että vankeudessa kasvatettuja ja tarhattuja yksilöitä koskevassa CITES-päätöksessä 14.69 tuomitaan tiikerien ruumiinosien vuoksi harjoitettava tiikerien kaupallinen kasvatus ja kauppa; ottaa huomioon, että EU:n jäsenvaltiot jatkavat CITES-sopimuksen kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvaa kauppaa koskevien sääntöjen mukaisesti rekisteröityjen elävien tiikerien ja tiikerin ruumiinosien tuontia ja vientiä;

M. ottaa huomioon, että muuttohaukka on arvokas laji, jonka kysyntä on suurta kansainvälisessä kaupassa, ja että eri tiedotusvälineissä on raportoitu tämän lajin laittomasta pyydystämisestä ja kaupasta, myös EU:n jäsenvaltioissa;

N. ottaa huomioon, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laiton kauppa johtuu luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien tuotteiden ja kotieläinten kasvavasta kysynnästä; katsoo, että on kiireellisesti puututtava liiallisen hyväksikäytön perimmäisiin syihin vähentämällä luonnonvarojen käyttöä, muuttamalla kulutustottumuksia ja vähentämällä luonnonvaraisten lajien maailmanlaajuista kysyntää;

O. ottaa huomioon, että EU on merkittävä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laillisesti ja laittomasti hankittujen yksilöiden keskus, kauttakulkupaikka ja määränpää ja että eurooppalaisen lasiankeriaan laiton kauppa on maailmanlaajuisesti yksi vakavimmista ([16]) ja taloudellisesti kannattavimmista ([17]) luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja koskevista rikoksista;

P. toteaa, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laiton kauppa lisääntyy merkittävästi ja että se on maailman neljänneksi suurin järjestäytyneen rikollisuuden muoto; ([18]) toteaa, että hallitukset tai lainvalvontaviranomaiset eivät yleensä pidä luonnovaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyviä rikoksia erityisen tärkeinä ja että rikoksentekijöitä vastaan nostetaan harvoin syytteitä; ottaa huomioon, että luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvan rikollisuuden perustana on havaittu käytettävän jo olemassa olevia rikollisia rakenteita, kuten rahanpesua, korruptiota ja huumausainekauppaa; toteaa, että tapaustutkimuksien mukaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan harjoittajat voivat vaihdella luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien eri hyödykkeiden välillä ja liikkua lähtömaasta toiseen riippuen noudattamisen valvonnan ja markkinapaineen tasosta; ([19]) katsoo, että kansainvälinen yhteistyö on olennaisen tärkeää, jotta luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvaa rikollisuutta voidaan torjua;

([12]) Environmental Investigation Agency, ”Dual Extinction: The illegal trade in the endangered totoaba and its impact on the critically endangered vaquita”, CITESin 66. pysyvän komitean katsaus, 2016.

([13]) ”Each system should have an associated source code to be used on CITES permits and certificates.” [”Kussakin järjestelmässä olisi oltava CITES-lupiin ja -todistuksiin liittyvä alkuperätunnus.”], s. 3: CITES, ”Guide to the application of CITES source codes”, 2024.

([14]) CITES, ”Considerations and recommendations for ranching of marine species”, 2023, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-AC32-25-02.pdf.

([15]) IUCN, ”African elephant species now Endangered and Critically Endangered - IUCN Red List”, 2021, https://iucn.org/news/species/202103/african-elephant-species-now-endangered-and-critically-endangered-iucn-red-list.

([16]) Europol, ”Law enforcement casts net over 256 eel smugglers”, 2023, https://www.europol.europa.eu/media-press/newsroom/news/law-enforcement-casts-net-over-256-eel-smugglers.

([17]) Europol, ”The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment” (EU-SOCTA -raportti), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

([18]) Yhdysvaltojen maahanmuutto- ja tulliasioiden täytäntöönpanovirasto, ”Wildlife Trafficking”, https://www.ice.gov/about-ice/hsi/investigate/wildlife-trafficking.

([19]) YK:n huumeiden ja rikollisuuden torjunnasta vastaava toimisto, ”World Wildlife Crime Report 2024 – Trafficking in Protected Species”, 2024.

Q. ottaa huomioon, että vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevassa uusimmassa EU-SOCTA -raportissa ([20]) korostetaan, että luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuva rikollisuus on edelleen jatkuva uhka, koska laitonta kauppaa ylläpitävät jatkuva kysyntä ja tarjonta sekä EU:n että EU:n ulkopuolisilla kuluttajamarkkinoilla, ja että laittoman kaupan harjoittajat turvautuvat yhä enemmän muilla kuin CITES-sopimuksessa luetelluilla lajeilla käytävään kauppaan lainvalvontaviranomaisten harhauttamiseksi;

R. ottaa huomioon, että tarkistetussa ympäristörikosdirektiivissä säädetään yhdenmukaistetusta kehyksestä, joka mahdollistaa ympäristörikosten havaitsemisen ja tutkimisen sekä niitä koskevan syytteeseenpanon ja tuomioiden antamisen, ja että siinä säädetään varoittavista rangaistuksista, myös oikeushenkilöille;

S. ottaa huomioon, että EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa ollaan yhä enemmän huolissaan vankeudessa kasvatettujen eläinten kaupasta, myös siltä osin kuin on kyse kantaeläinten lainmukaisuudesta ja luonnosta pyydystettyjen yksilöiden alkuperän peittelemisestä;

T. katsoo, että EU:n olisi edistettävä jäsenneltyä yhteistyötä ja EU:n tason tietojenvaihtoa erikoistuneiden pelastus- ja kuntoutuskeskusten, myös rauhoitusalueiden, välillä CITES-päätöslauselman Conf. 17.8 (ja CoP20-kokouksen asiakirjojen 64.1–64.3) sekä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumista koskevan tarkistetun EU:n toimintasuunnitelman tavoitteen 14 mukaisesti, jotta takavarikoiduille luonnonvaraisille eläimille voidaan varmistaa pitkäaikaiset ja lajiominaiset hoito- ja sijoitusratkaisut;

U. ottaa huomioon, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laiton tarjonta ja kysyntä ovat kasvaneet digitaaliteknologian ja sosiaalisen median kehittymisen myötä; ottaa huomioon, että internetillä on keskeinen rooli luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman ja kestämättömän kaupan helpottamisessa;

V. ottaa huomioon, että lajien virheellinen tunnistaminen vaikuttaa luonnonvaraisten eläinten kestävän pyyntitason tarkkaan arviointiin sekä laittoman kaupan havaitsemiseen;

W. ottaa huomioon, että Euroopan unioni oli vuosina 2014–2023 toiseksi suurin metsästysmuistojen tuoja CITES-sopimuksen liitteissä lueteltujen lajien osalta; ottaa huomioon, että yhä useammat EU:n jäsenvaltiot ovat ottaneet käyttöön tai harkitsevat kansallisia toimenpiteitä tällaisten metsästysmuistojen tuonnin rajoittamiseksi tai kieltämiseksi eettisten sekä suojelua ja biologista monimuotoisuutta koskevien huolenaiheiden vuoksi;

X. ottaa huomioon, että kestävä metsästys voi tuottaa taloudellisia hyötyjä, jotka tukevat lajien, elinympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojelua, edellyttäen, että metsästystoimintaa harjoitetaan tieteeseen perustuvien kansallisten ja kansainvälisten suojelua koskevien kehysten sekä tiukasti valvottujen ja todennettujen populaatioiden hoitosuunnitelmien mukaisesti, jotta voidaan varmistaa, että lajien, eläinkantojen, elinympäristön ja biologisen monimuotoisuuden suojeluun ei kohdistu uhkaa ja että tulot kohdennetaan paikallisyhteisöille ja suojeluhankkeille; katsoo, että metsästyksen vaikutusta eläinpopulaatioihin olisi arvioitava tieteellisen tarkasteluryhmän arvioiman luotettavan tieteellisen tiedon perusteella; suosittelee suurempaa panostusta suojeluhankkeisiin ja yhteisöjen kestävään kehitykseen;

Y. ottaa huomioon, että viimeaikaiset tutkimustulokset viittaavat siihen, että vuodesta 2022 alkaen voimassa olleista uusista EU:n säännöistä huolimatta laiton norsunluunkauppa jatkuu EU:ssa; toteaa, että komission on valvottava uusien sääntöjen täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa, muutettava nämä säännöt kaikilta osin oikeudellisesti sitovaksi lainsäädännöksi ja tukittava jäljellä olevat porsaanreiät;

Z. ottaa huomioon, että norsunluukauppaa varten harjoitettava salametsästys on suurin syy Afrikan norsupopulaatioiden pienenemiseen; ottaa huomion, että laiton norsunluunkauppa haittaa talouskehitystä, lisää järjestäytynyttä rikollisuutta, edistää korruptiota ja lietsoo konflikteja;

AA. ottaa huomioon, että CITES-yleissopimuksella on merkittävä rooli luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kansainväliseen kauppaan ja markkinoihin liittyvän zoonoosien leviämisriskin vähentämisessä yhteinen terveys -mallin mukaisesti, ja toteaa, että zoonoosien leviäminen aiheuttaa vakavia riskejä sekä eläinten että ihmisten terveydelle;

AB. ottaa huomioon, että ilman tiukkaa sääntelyä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kauppa ja käyttö uhkaavat biologista monimuotoisuutta, kiihdyttävät luontotyyppien tuhoutumista ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien hyväksikäyttöä sekä heikentävät maailmanlaajuisia pyrkimyksiä torjua ilmastonmuutosta;

([20]) Europol, "The changing DNA of serious and organised crime – European Union Serious and Organise Crime Threat Assessment" (EU-SOCTA -raportti), 2025, https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/EU-SOCTA-2025.pdf.

AC. toteaa, että arvioiden mukaan yli 70 prosenttia uusista tartuntataudeista on peräisin luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista; ([21]) katsoo, että luonnonvaraisten eläinten pitäminen lemmikkeinä lisää zoonoottisen lajisiirtymän riskiä, koska näitä eläimiä pidetään lähellä ihmisomistajia; ottaa huomioon, että asiantuntijoiden mukaan zoonoosin riskiä voidaan rajoittaa puuttumalla luonnonvaraisten eläinten markkinoihin ja laatimalla positiiviluetteloita tai sallittujen lajien luetteloita eläinlajeista, joilla voidaan käydä kauppaa ja joita voidaan jalostaa ja pitää lemmikkinä, ottaen huomioon muut tekijät, kuten eläinten hyvinvoinnin, suojelutilanteen ja populaation kehityssuunnat; ([22])

AD. katsoo, että on lisättävä toimia, joilla parannetaan avoimuutta ja lisätään talous- ja yhteiskuntaelämän sidosryhmien vaikuttavaa osallistumista päätöksentekoon;

Taustaa

1. muistuttaa, että CITES-sopimuksen osapuolet tunnustavat, että luonnonvarainen eläimistö ja kasvisto kaikissa ainutlaatuisissa ja moninaisissa muodoissaan ovat korvaamaton osa maan luonnonjärjestelmiä ja että niitä on varjeltava nykyisiä ja tulevia sukupolvia varten;

2. toteaa vastikään 50 vuotta täyttäneen CITES-sopimuksen olevan edelleen tärkeä väline, jonka avulla voidaan varmistaa, että luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kansainvälistä kauppaa säännellään siten, että se ei uhkaa lajien selviytymistä; panee merkille tässä asiassa saavutetun edistyksen mutta toteaa samalla, että yleissopimusta on mukautettava uusiin ja muuttuviin haasteisiin;

3. panee merkille uudet ja muuttuvat haasteet, kuten luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien tuotteiden lisääntyvän kysynnän, kyberrikollisuuden, biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen, ilmastonmuutoksen sekä tarpeen parantaa jäljitettävyyttä ja noudattamisen valvontaa; kehottaa CITES-sopimuksen osapuolia vastaamaan näihin haasteisiin tehostamalla yhteistyötä, vahvistamalla noudattamisen valvontaa ja lisäämällä vaikuttavia mekanismeja, joilla varmistetaan kestävä kauppa;

4. korostaa, että CITES-sopimuksen täytäntöönpanossa tarvitaan ennakoivaa ja tieteeseen perustuvaa lähestymistapaa varmistamaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien tehokas suojelu sitä uhkaa vastaan, jonka kansainvälinen kauppa aiheuttaa yksittäisille eläimille, lajeille ja biologiselle monimuotoisuudelle sekä ihmisten ja eläinten terveydelle;

5. korostaa tarvetta lisätä CITES-sopimuksen ja muiden asiaankuuluvien sopimusten, kuten biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen, muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen ja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen (UNTOC), välisiä synergioita, jotta suojelua koskevat tavoitteet voidaan saavuttaa tehokkaasti ja vaikuttavasti;

Täytäntöönpano, noudattaminen ja noudattamisen valvonta

6. kehottaa kaikkia CITES-sopimuksen osapuolia tehostamaan yleissopimuksen täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa sekä hyödyntämään kaikilta osin käytettävissä olevaa oikeudellista kehystä;

7. kehottaa kaikkia osapuolia soveltamaan johdonmukaisesti, läpinäkyvästi ja puolueettomasti CITES-sopimuksessa ja sen nojalla tehdyissä päätöksissä vahvistettuja välineitä, joilla pyritään edistämään yleissopimuksen noudattamista, noudattamista tukeva ohjelma mukaan luettuna;

8. pitää valitettavana, että kaupan keskeyttämisen kumoamista ([23]) perustellaan taloudellisilla haittavaikutuksilla ja painottaa, että myönteinen suhtautuminen tällaisiin kehotuksiin uhkaisi ja heikentäisi koko prosessia, sillä taloudellinen paine on kaupan keskeyttämisten suunniteltu seuraus;

([21]) CITES, "One health and CITES: Reducing human and animal health risks from wildlife trade", 2022, https://cites.org/sites/default/files/documents/E-CoP19-23-02_0.pdf.

([22]) Toland, E., Bando, M., Hamers, M., Cadenas, V., Laidlaw, R., ym., "Turning Negatives into Positives for Pet Trading and Keeping: A Review of Positive Lists", *Animals*, Vol. 10, Issue 12, 2371, 2020, 'https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC7763047/pdf/animals-10-02371.pdf.

([23]) "Several parties called for Oman's trade suspension to be lifted, pointing to its detrimental economic impacts." ["Monet osapuolista kehottivat kumoamaan Omanin kaupan keskeyttämisen viitaten sen taloudellisiin haittavaikutuksiin."], Kestävän kehityksen kansainvälinen instituutti, yhteenvetokertomus, 3.-8. helmikuuta 2025 – CITESin pysyvän komitean 78. kokous, 2025, https://enb.iisd.org/cites-standing-committee-78-summary.

9. kehottaa kaikkia osapuolia varmistamaan, että CITES-sopimuksen noudattamista koskevia prosesseja sovelletaan tasapuolisesti kauttakulkumaihin, kuluttajamaihin ja levinneisyysalueen maihin, jotta voidaan edistää johdonmukaista noudattamisen valvontaa ja varmistaa, että kaikki osapuolet täyttävät yleissopimuksen mukaiset velvoitteensa;

10. kehottaa vahvistamaan CITES-sopimuksessa lueteltujen lajien pyydystämisen ja kaupan jäljitettävyyttä tehostamalla seurantamekanismeja sekä varmistamaan avoimuuden toimitusketjun kaikissa vaiheissa ja vahvemman yhteistyön lähtö-, kauttakulku- ja kohdemaiden välillä;

11. pitää valitettavana, että nykyiset määritelmät ja ohjeet ovat riittämättömiä, koska yhä useamman CITES-sopimuksessa luetellun lajin kohdalla tarvitaan jäljitettävyysjärjestelmiä; kehottaa kaikkia osapuolia hyväksymään päätöslauselman, jossa vahvistetaan selkeämmät ja johdonmukaisemmat jäljitettävyysvaatimukset CITES-sopimuksessa luetelluille lajeille ja liitteissä oleville erityisille taksonomisille ryhmille, kuten haille ja rauskukaloille;

12. panee merkille väärinkäytösten paljastajien, toimittajien, luontoalueiden hoitajien, metsänhoitajien ja ympäristöoikeuksien puolustajien merkittävän panoksen CITES-sopimuksen täytäntöönpanon tukemisessa; kehottaa kaikkia osapuolia lisäämään toimia, joilla heidän suojelunsa varmistetaan ja heille tarjotaan institutionaalista ja oikeudellista tukea;

13. muistuttaa kansalaisyhteiskunnan rakentavasta ja ratkaisevasta roolista CITES-sopimuksen laatimisessa, kehittämisessä ja täytäntöönpanossa ja korostaa, että on tärkeää varmistaa kansalaisyhteiskunnan jatkuva osallistuminen CITES-prosesseihin;

14. korostaa, että poliisilla, tullilla ja oikeuslaitoksella on keskeinen lainvalvontatehtävä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kansainvälisessä kaupassa, joka liittyy usein muihin rikoksiin; kannustaa EU:n jäsenvaltioita tekemään yhteistyötä keskenään ja muiden kansainvälisten elinten, kuten Europolin, Eurojustin, Interpolin, Maailman tullijärjestön, YK:n huumausaine- ja kriminaalipolitiikan toimiston sekä muiden asiaankuuluvien elinten, kautta; kehottaa antamaan lainvalvontaviranomaisille riittävät taloudelliset resurssit, jotta ne voivat hoitaa tehtävänsä kaikilta osin;

15. pitää valitettavana, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan oikeudellisen kehyksen tarjoamia välineitä ei hyödynnetä riittävästi; kehottaa kaikkia osapuolia tunnistamaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevien oikeudellisten kehystensä puutteet ja korjaamaan ne; kannustaa tunnustamaan oikeushenkilöiden vastuun luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvassa rikollisuudessa;

16. korostaa UNTOC-päätöslauselman 12/4 mukaisesti koolle kutsutun ympäristövaikutuksia aiheuttavia rikoksia käsittelevän avoimen hallitustenvälisen asiantuntijaryhmän ensimmäisen kokouksen merkitystä, jotta voidaan arvioida kokemuksia ja harkita mahdollisia ratkaisuja havaittuihin puutteisiin, mukaan lukien mahdollisuus UNTOC-sopimuksen lisäpöytäkirjan laatimiseen sekä tämän toteutettavuutta ja tarkoituksenmukaisuutta; korostaa tässä yhteydessä tarvetta tukea edelleen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laitonta kauppaa koskevan uuden UNTOC-sopimuksen pöytäkirjan laatimista, kuten järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskevassa EU:n strategiassa 2021–2025 ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumista koskevan EU:n toimintasuunnitelman uudelleentarkastelussa esitettiin;

17. painottaa, että rahanpesun selvittelykeskukset, korruptiontorjuntavirastot ja rahoituslaitokset on otettava tiiviimmin mukaan CITES-sopimuksen täytäntöönpanon tukemiseen;

18. kehottaa kaikkia osapuolia puuttumaan korruption rooliin, kun on kyse eläimiin ja kasveihin kohdistuvan rikollisuuden edistämisestä, muun muassa perustamalla CITES-viranomaisten ja korruptiontorjuntaelinten välille yhteistyömekanismin, jolla helpotetaan nopeaa ja tehokasta toimintaa, kun luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan yhteydessä havaitaan korruptiota; kannattaa voimakkaasti CoP20-kokoukseen toimitettuja tarkistuksia, jotka koskevat päätöslauselman Conf. 17.6 (Rev. CoP19) 4 kohtaa ja joissa osapuolia kannustetaan varmistamaan, että tällaisia mekanismeja on käytössä;

19. kehottaa kaikkia osapuolia tutkimaan mahdollisuutta asettaa tahot, jotka organisoivat tai mahdollistavat luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan, syytteeseen suoraan korruptiota käsittelevien lakien nojalla, koska niissä saatetaan säätää vahvemmista tutkintavaltuuksista ja mahdollisuudesta ankarampiin rangaistuksiin kuin ympäristölainsäädännössä;

20. huomauttaa, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyvät laittomat rahavirrat heikentävät CITES-sopimuksen täytäntöönpanoa ja sen suojelutavoitteita; korostaa, että varojen periminen takaisin on tärkeä väline luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan taloudellisten kannustimien poistamiseksi; kehottaa osapuolia ottamaan käyttöön toimenpiteitä, joilla mahdollistetaan luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvien rikosten rikoksentekovälineiden ja rikoshyödyn jäljittäminen, tunnistaminen, jäädyttäminen ja menetetyksi tuomitseminen, muun muassa tehostamalla yleissopimuksen noudattamista ja noudattamisen valvontaa koskevan päätöslauselman Conf. 11.3 (Rev. CoP19) täytäntöönpanoa;

21. kehottaa osapuolia noudattamaan kaikilta osin yleissopimuksen noudattamista ja noudattamisen valvontaa koskevaa päätöslauselmaa Conf. 11.3 (Rev. CoP19) sekä korruption kieltämistä, ehkäisemistä, tunnistamista ja torjumista koskevaa päätöslauselmaa Conf. 17.6 (Rev. CoP19); kannattaa päätöslauselmaan Conf. 11.3 (Rev. CoP19) ehdotettua tarkistusta, jolla talousrikostutkinta sisällytetään luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvien rikosten tutkintaan ja lisätään talousrikostutkinnan tekniikoiden käyttöä, jotta voidaan tunnistaa luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuviin rikoksiin osallistuvat rikolliset ja heidän verkostonsa sekä puuttua näihin rikoksiin liittyviin laittomiin rahavirtoihin;

22. korostaa, että asianomaisten viranomaisten ja elinten välinen asiaankuuluvien tietojen vaihto, joka koskee esimerkiksi tuontihakemusten kaltaisten asiakirjojen myöntämistä ja todentamista, tukee CITES-sopimuksen täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa, koska sen avulla kehitetään asiantuntemusta, parannetaan avoimuutta ja jäljitettävyyttä, mahdollistetaan reaaliaikainen seuranta, nopeutetaan hallinnollisia prosesseja ja vältetään toiminnan päällekkäisyyttä, esimerkiksi parantamalla tietojen jakamista EU:n jäsenvaltioiden välillä, myös kun on kyse hylätyistä tuontihakemuksista;

23. vaatii, että lisätään järjestelmällisempää digitalisointia, jolla edistetään ja helpotetaan tietojen jakamista, parannetaan CITES-sopimuksessa lueteltujen lajien jäljitettävyyttä, tuetaan noudattamisen valvontaa ja edistetään ennakoitavaa ja tehokasta liiketoimintaympäristöä samalla, kun minimoidaan lailliselle kaupalle aiheutuva tarpeeton rasite;

24. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tukemaan toimia EU:n ja CITES-sopimuksen tasolla ja varmistamaan, että sellaisten lajien yksilöitä koskevia rajoituksia, joiden kauppa on kielletty, ei kierretä myymällä näitä lajeja väitetysti ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kuten tapauksessa ([24]), jossa Namibian valkosarvikuonoja myytiin Yhdysvaltoihin;

25. kehottaa ottamaan käyttöön uusia teknologioita, kuten tekoälyyn perustuvia seurantajärjestelmiä ja droonivalvontaa, jotta voidaan tehostaa havaitsemista ja noudattamisen valvontaa koskevia toimia;

Päätöksenteko, avoimuus ja raportointi

26. suhtautuu myönteisesti vuotuisiin laitonta kauppaa käsitteleviin raportteihin, joilla lisätään tietämystä luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomasta kaupasta;

27. pitää myönteisenä komission asetukseen (EY) N:o 865/2006 ([25]) ja tarkistettuun ohjeasiakirjaan norsunluukauppaa koskevista EU:n säännöistä tehtyjä muutoksia ja pyytää komissiota valvomaan tarkasti niiden täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa;

28. painottaa, että CITES-sopimuksen sopimuspuolten ja hallintoelinten hyväksymien päätösten olisi perustuttava lajien suojelua tukeviin tieteellisiin kriteereihin, parhaaseen saatavilla olevaan, vankkaan tieteelliseen tietoon ja ennalta varautumisen periaatteeseen sekä levinneisyysalueella olevien valtioiden tasapuoliseen kuulemiseen;

29. kannustaa kaikkia osapuolia kehittämään tieteellisiä välineitä, joilla saadaan vankkaa tieteellistä tietoa tukemaan CITES-sopimuksen nojalla tehtäviä päätöksiä lajien suojelusta ja kaupan sääntelystä, kuten seurantajärjestelmistä, populaatioiden mallintamisesta ja lajikohtaisesta tutkimuksesta;

30. kehottaa CITES-komiteoita pohtimaan kaikilta osin tiedon ja todisteiden legitimiteettiä, paikkansapitävyyttä ja merkityksellisyyttä, kun ne tekevät päätöksiä lajien suojelusta ja kaupan sääntelystä ja etenkin kun ne tarkastelevat osapuolten toimittamien laillisen hankkimisen todistavien asiakirjojen, haitattomuuslausuntojen, kiintiöiden ja saalisrajoitusten legitimiteettiä, ja määräämään kaupan keskeytettäväksi, jos ilmenee perusteltua huolta;

31. panee merkille pyynnöt, jotka koskevat lajien uhanalaisuusluokan alentamista liitteestä I liitteeseen II myös levinneisyysalueella olevien valtioiden menestyksekkään suojelun ja salametsästyksen torjunnan ansiosta, kuten tehtiin valkosarvikuonon kohdalla Namibiassa; korostaa, että lajien uhanalaisuusluokan alentamisen olisi perustuttava tieteelliseen tietoon, hyödytettävä paikallista populaatiota ja ekosysteemejä ja johdettava lajien levinneisyysalueen laajentumiseen historiallisella levinneisyysalueella eikä sitä pitäisi käyttää CITES-sopimuksen vientirajoitusten kiertämiseen;

([24]) Tench, T., "Surprise Sale of 40 White Rhinos from Namibia to American Buyers in Texas Raises Questions about CITES Compliance", Environmental Investigation Agency, 2024 https://eia.org/blog/surprise-sale-of-40-white-rhinos-from-namibia-to-american-buyers-in-texas-raises-questions-about-cites-compliance/.

([25]) Komission asetus (EY) N:o 865/2006, annettu 4. toukokuuta 2006, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 166, 19.6.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

32. kehottaa sopimuspuolia laatimaan selkeät ohjeet vedessä elävien lajien ”tarhauksesta” ja toteaa, että CITES-sopimuksen täytäntöönpano vedessä elävien lajien osalta aiheuttaa erityisiä haasteita ja että tämän termin väärinkäyttö voi heikentää yleissopimuksen tavoitteita; kannattaa ankeriaslajien kauppaa, suojelua ja hoitoa koskevaa muutettua päätöslauselmaluonnosta, jossa todetaan, että alkuperätunnus R ei välttämättä sovellu käytettäväksi kyseisen suvun kohdalla;

33. on tietoinen siitä, että tiettyjen yhteisöjen elinkeino on riippuvaista CITES-sopimuksessa luetteluista lajeista sisältäen kestävästä ja laillisesta luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupasta saatavat tulot; palauttaa mieliin, että alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen on tärkeä osallistua merkittävällä tavalla CITES-sopimuksen päätöksentekoprosesseihin, joihin kuuluu lajien luettelointi, samoin kuin sopimuksen täytäntöönpanoon; toteaa, että paikallisyhteisöt ja alueiden valtiot ovat olennaisia toimijoita oman luonnonvaraisen eläimistönsä ja kasvistonsa suojelussa ja että näin kuuluukin olla;

34. on huolestunut puutteista CITES-sihteeristön toiminnan avoimuudessa ja valvonnassa; kehottaa osapuolia harkitsemaan mekanismeja, joilla lisätään avoimuutta ja parannetaan työsuunnitelmien painopisteiden asettamisen valvontaa; kehottaa sihteeristöä raportoimaan säännöllisesti kaikista voimassa olevien päätösten kesken olevista sitoumuksista, tarkastelemaan talousarvio- ja henkilöstötarpeita ehdotuksissa uusiksi tehtäviksi ja asianomaista valiokuntaa hyväksymään tehtävänkuvauksen ennen ulkoisten konsulttien palkkaamista;

35. korostaa toimielinten välisen avoimuuden merkitystä, kun EU:n kantoja muodostetaan CITES-kokouksia varten; kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikki neuvoston päätökset, jotka koskevat CITES-kokouksiin liittyvää EU:n kantaa, ovat julkisesti kaikkien EU:n toimielinten saatavilla ennen näitä kokouksia; korostaa avoimuuden merkitystä, kun EU:n kantoja muodostetaan CITES-kokouksia varten, jotta voidaan helpottaa sidosryhmien sitoutumista ja osallistumista sekä ennen COP-kokouksia että niiden jälkeen;

Rahoitus ja muut resurssit

36. kehottaa komissiota ja kaikkia osapuolia huolehtimaan taloudellisten ja henkilöresurssien sekä teknisten ja teknologisten resurssien riittävyydestä, jotta yleissopimus voidaan panna kokonaisuudessaan asianmukaisesti täytäntöön ja sen noudattamista voidaan valvoa ja samanaikaisesti optimoida nykyisten resurssien ja mekanismien käyttö;

37. on huolissaan CITES-sihteeristön, CITES-sopimuksen osapuolikonferenssien ja CITES-komiteoiden kasvavasta työtaakasta suhteessa niiden käytettävissä oleviin resursseihin;

38. pitää valitettavana, että yhä useammat CITES-osapuolten toimeksi antamat päätökset ovat osin tai kokonaan täyttämättä, mikä johtuu sekä resurssien riittämättömyydestä että siitä, ettei niiden täytäntöönpanoon tarkoitettujen resurssien kohdentamista ole priorisoitu asianmukaisesti; kehottaa sihteeristöä ja osapuolia asettamaan etusijalle CITES-sopimuksen keskeiseen toimeksiantoon liittyvät asiat ja suuntaamaan resursseja uudelleen näihin asioihin;

39. katsoo, että EU:n seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä on osoitettava erityisrahoitusta luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjuntaan ja luonnonvarojen kestävän käytön tukemiseen; korostaa, että on tärkeää sisällyttää ympäristörikollisuus, myös luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuva rikollisuus, EU:n tuleviin talousarvioiden painopisteisiin kokonaisvaltaisella lähestymistavalla, jossa yhdistyvät turvallisuus, ennaltaehkäisy, täytäntöönpano ja kansainvälisen yhteistyön näkökohdat;

CITES-sopimuksen strateginen visio: 2021–2030

40. kannattaa visioon liittyvää lausuntoa ([26]), jonka mukaan kaikki luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston kansainvälinen kauppa on vuoteen 2030 mennessä laillista, kestävää ja lajien pitkäaikaisen suojelun mukaista ja siten osaltaan pysäyttämässä biologisen monimuotoisuuden köyhtymistä, sen kestävän käytön varmistamista ja kestävän kehityksen toimintaohjelman 2030 saavuttamista;

41. on tyytyväinen siihen, että CITES-sopimuksen, muuttavien luonnonvaraisten eläinten suojelemisesta tehdyn yleissopimuksen, kestävän kehityksen tavoitteiden ja biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen väliset yhteydet tunnustetaan; huomauttaa myös, että on edistettävä synergiaa UNTOC:n täytäntöönpanon valvontamekanismin kanssa;

([26]) Päätöslauselma Conf. 18.3 CITES-sopimuksen strategisesta visiosta vuosille 2021–2030.

42. muistuttaa, että CITES-sopimuksella voi olla suuri merkitys, kun pyritään saavuttamaan Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen tavoitteet, erityisesti kun CITES-sopimuksen puitteissa tehtävien päätösten olisi asianmukaisesti huomioitava lajien suojelun taso ja tarpeet; katsoo, että CITES-sopimuksen vuosia 2021–2030 koskevan strategisen vision uudelleentarkastelua olisi käsiteltävä COP20-kokouksessa, jotta se voidaan sovittaa yhteen Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen tavoitteiden ja sen seurantakehyksen kanssa;

43. tukee strategisessa visiossa painotettua yhteistyötä ja sen varmistamista, että osapuolilla on yleissopimuksen täytäntöönpanoon tarvittavat taloudelliset resurssit ja valmiudet; panee merkille, että painopisteen olisi oltava yhdenmukainen Kunmingin-Montrealin maailmanlaajuisen luonnon monimuotoisuuskehyksen päämäärän D ja tavoitteiden 20 ja 21 kanssa, jotka koskevat taloudellisten resurssien riittävyyttä, valmiuksien kehittämisen vahvistamista, teknistä ja tieteellistä yhteistyötä sekä parasta saatavilla olevaa tietoa, dataa ja tietämystä;

Yhteinen terveys -malli ja CITES-sopimuksen merkitys zoonoosien ilmaantumisriskin pienentämisessä

44. korostaa CITES-sopimuksen ratkaisevaa asemaa, kun pyritään pienentämään lajisiirtymän ja zoonoosien ilmaantumisen riskejä, jotka liittyvät luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kansainväliseen kauppaan ja joihin liittyy sekä ekologisia että kansanterveydellisiä uhkia; korostaa, että on tärkeää noudattaa yhteinen terveys -mallin mukaista ennakoivaa lähestymistapaa, jossa otetaan huomioon yhteydet eläinten, ihmisten ja ympäristön terveyden välillä arvioitaessa näitä riskejä ja vahvistaessa niiden ehkäisemistä;

45. kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia hyväksymään kiireellisesti päätöslauselman, jossa kannustetaan soveltamaan yhteinen terveys -mallia luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kansainväliseen kauppaan CITES-sopimuksen puitteissa; kehottaa kaikkia osapuolia soveltamaan kansallisessa lainsäädännössään ja yleissopimuksen täytäntöönpanossa yhteinen terveys -mallin toiminnallista määritelmää, jonka on laatinut asiantuntijoiden korkean tason paneeli;

46. kannustaa CITES-sopimukseen liittyvään yhteistyöhön ihmisten ja eläinten terveydestä vastaavien viranomaisten välillä, kun kehitetään kansallisia ja kansainvälisiä strategioita ja toimintasuunnitelmia, jotta kauppa olisi turvallista, laillista ja jäljitettävää, tautiriskit voitaisiin tunnistaa ja biologisten näytteiden kuljettaminen turvata; suhtautuu myönteisesti yhteiseen ohjelmaan Maailman eläintautijärjestön kanssa tarkoituksena puuttua tietovajeeseen ja tunnistaa käytännönläheisiä ratkaisuja vähentää patogeenien lajisiirtymäriskiä luonnonvaraisten eläinten toimitusketjuissa;

47. palauttaa mieleen Maailman terveysjärjestön, Maailman eläintautijärjestön ja YK:n ympäristöohjelman ohjeet kansallisille viranomaisille keskeyttää perinteisillä toreilla käytävää elävien luonnonvaraisten nisäkkäiden kauppa ruoaksi tai kasvatukseen ellei käytössä ole tehokasta sääntelyä ja riittävää riskinarviointia; palauttaa mieliin kansainvälisen luontopaneelin suositukset lakkauttaa luonnonvaraisten lajien kauppa korkeariskisiksi taudinaiheuttajiksi määritetyillä lajeilla;

48. panee huolestuneena merkille, että unioniin salakuljetetaan edelleen merkittäviä määriä kotieläinten ja luonnonvaraisten eläinten lihaa, mikä on riski eläinten ja ihmisten terveydelle sekä biologiselle monimuotoisuudelle; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita kehittämään ongelmaan EU:n koordinoidun vastatoimen, johon sisältyy kotieläinten ja luonnonvaraisten eläinten lihaa koskevien tietojen tiedonkeruujärjestelmät;

49. kehottaa EU:ta ja kaikkia muita osapuolia turvaamaan elävien eläinten hyvinvoinnin kasvatustiloissa ja koko kauppaketjun ajan ottaen huomioon tieteellisen näytön, joka osoittaa, että luonnonvaraisten eläinten säilyttämisen, kuljetuksen ja kaupan riittämättömät hyvinvointiolot ovat yhteydessä tautien ilmenemiseen ja tarttumiseen ja uhkaavat niin eläinten kuin ihmisten terveyttä;

50. panee merkille, että kanssakäyminen ihmisten, kotieläinten ja luonnonvaraisten eläinten välillä on lisääntynyt, mikä johtuu erityisesti maankäytön muutoksista, elintilojen katoamisesta ja ekosysteemien pirstoutumisesta; korostaa, että tällaisesta kanssakäymisestä seuraavat haasteet voivat johtaa ihmisten ja luonnonvaraisten lajien välisiin konflikteihin, zoonoosien ja kotieläinten tautien laajempaan leviämiseen sekä haittavaikutuksiin biologiselle monimuotoisuudelle ja eläinten hyvinvoinnille; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita puuttumaan näihin riskeihin yhdennetyillä rinnakkaiseloa koskevilla strategioilla, mukaan lukien elinympäristöjen säilyttäminen, tieteeseen perustuvat luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelutoimenpiteet, ehkäisevät toimenpiteet ja tietoisuuden lisääminen, ja varmistamaan, että CITES-sopimuksen täytäntöönpanossa otetaan huomioon rinnakkaiseloon liittyvä dynamiikka osana laajempia suojelu- ja kansanterveystoimia;

EU:n roolin vahvistaminen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan maailmanlaajuisessa torjunnassa

51. kehottaa jälleen komissiota ja jäsenvaltioita johtamaan maailmanlaajuisia toimia, joiden tavoitteena on lopettaa kaupankäynti uhanalaisilla lajeilla ja niiden ruumiinosilla;

52. korostaa, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyvät huolenaiheet olisi otettava järjestelmällisesti huomioon EU:n kauppapolitiikassa, myös kahdenvälisten sopimusten kautta;

53. on huolestunut norsunluun edelleen jatkuvasta kaupasta unionissa ([27]) huolimatta komission asetukseen (EY) N:o 865/2006 ([28]) ja tarkistettuun ohjeasiakirjaan EU:n järjestelmästä norsunluunkauppaa varten ([29]) tehdyistä muutoksista; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita korvaamaan ohjeasiakirjan asiasta annettavalla oikeudellisesti sitovalla lainsäädännöllä;

54. korostaa, että EU:ssa ei ole yhteistä kehystä muiden lemmikkieläinlajien kuin koirien ja kissojen hyvinvoinnista jalostuksessa, pitämisessä ja markkinoille saattamisessa ja kansalliset säännöt eroavat toisistaan, mistä aiheutuu epäyhtenäisyyttä, puutteita täytäntöönpanossa, hämmennystä kuluttajille ja usein myös vakavia seurauksia eläinten hyvinvoinnille, kun on kyse lemmikeiksi sopimattomista eläinlajeista, ja lisäksi riskejä biologiselle monimuotoisuudelle, ihmisten terveydelle ja turvallisuudelle sekä luonnonsuojelulle; kehottaa komissiota laatimaan pikaisesti koko unionia koskevan ehdotuksen positiiviseksi luetteloksi lajeista, jotka sopivat lemmikkeinä pidettäväksi tai myytäväksi perustuen suosituksiin, jotka ovat peräisin tutkimuksesta tällaisen luettelon tarpeesta, lisäarvosta ja toimivuudesta, sekä samalla ottamaan huomioon tieteelliset riskinarvioinnit ja ekologiset kriteerit;

55. kehottaa komissiota huomioimaan tulevan EU:n laajuisen lemmikkien positiivisen luettelon täytäntöönpanon ja tarjoamaan teknistä ja asiantuntijatukea EU:n ulkopuolisille mailleja, jotta nämä voivat laatia lemmikeistä tieteelliseen tietoon perustuvia positiivisia luetteloita, jotka sisältävät tietoa lajien riskinarvioinneista, täytäntöönpanomekanismeista ja oikeudellisista kehyksistä;

56. suhtautuu myönteisesti 28. tammikuuta 2025 annettuun komission asetukseen (EU) 2025/130, jolla muutetaan asetusta (EY) N:o 865/2006 ([30]), sellaisten yritysten rekisteröintiä, jotka kasvattavat yleissopimuksen liitteessä I lueteltujen eläinlajien yksilöitä vankeudessa kaupallisiin tarkoituksiin, koskevan CITES-päätöslauselman Conf. 12.10 (Rev. CoP15), täytäntöönpanoa varten; kehottaa komissiota seuraamaan tarkasti täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa jäsenvaltioissa ja kehottaa siirtämään toimien rekisteröinnin ajoissa CITES-sihteeristölle;

57. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan metsästysmuistojen tuonnin valvontaa, kun kyse on CITES-luettelon lajeista noudattaen EU:n toimintasuunnitelmaa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi; vaatii, että tuontilupia koskevat vaatimukset laajennetaan koskemaan kaikkia neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 ([31]) liitteessä B lueteltuja metsästysmuistoja, ellei tieteellisesti toisin osoiteta;

58. korostaa, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi on keskeisen tärkeää perustaa EU:n tietojärjestelmä, joka sisältää tarkkaa tietoa; kehottaa komissiota laajentamaan nykyisiä asetuksia ja välineitä, mukaan lukien Traces-järjestelmä (yhdennetty eläinlääkinnällinen tietojärjestelmä), jotta voidaan tallentaa ja asettaa julkisesti saataville tietoa kaiken unioniin suuntauvan tuonnin lajeista, määristä ja alkuperästä, yhtä lailla CITES-sopimuksessa lueteltujen että muiden lajien osalta ja valvoa paremmin kauppaa, tunnistaa suuntauksia ja riskejä sekä toimittaa tietoa tulevien politiikkatoimien ja päätöksenteon tueksi;

([27]) IFAW-järjestön (https://www.ifaw.org/international/resources/elephant-in-the-net) tuore tutkimus osoittaa, että norsunluulla tehdään edelleen merkittävää kauppaa verkossa EU:ssa ja että todennettavissa oleva laillisuustodistus (sertifikaatti) voitiin esittää ainoastaan 9,9 prosentista jalostettua norsunluuta ja ainoastaan 3,1 prosentista jalostamatonta norsunluuta;

([28]) Komission asetus (EY) N:o 865/2006, annettu 4. toukokuuta 2006, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 338/97 täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EUVL L 166, 19.6.2006, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/865/oj).

([29]) EUVL C 528, 30.12.2021, s. 19.

([30]) Komission asetus (EU) 2025/130, annettu 28. tammikuuta 2025, asetuksen (EY) N:o 865/2006 muuttamisesta CITES-sopimuksen kehityksen ja takautuvien lupien myöntämismahdollisuuden osalta (EUVL L, 2025/130, 29.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/130/oj.

([31]) Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9. joulukuuta 1996 luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

59. korostaa, että CITES-sopimuksen CoP20-kokous voi tarjota tilaisuuden tunnistaa tärkeimmät maat ja alueet, jotka harjoittavat luonnonvaraisten eläinten vientiä, jotta voidaan tiukentaa valvontaa ja kannustaa niitä ottamaan käyttöön ankarat ehkäisevät toimet laitonta vientiä vastaan;

60. suhtautuu myönteisesti EU:n pyrkimyksiin tukea toimia, joilla torjutaan luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kauppaa maailmanlaajuisesti; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tukemaan uuden kohdan sisällyttämistä YK:n yleiskokouksen vuonna 2025 antamaan päätöslauselmaan A/79/L.96, joka koskee luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumista kriminalisoimalla kaikkien kansallisten lakien vastaisesti hankittujen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien tuonti, ja auttamaan kumppanimaita, jotka ovat luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien tuotteiden lähtö- tai kauttakulkumaita ja/tai määränpäitä myyjille ja ostajille;

EU:n toimintasuunnitelma luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi

61. panee merkille jäsenvaltioiden, komission ja muiden sidosryhmien saavuttaman edistyksen; korostaa, että on tärkeää jatkaa toimintasuunnitelman täytäntöönpanoa ja että sen täytäntöönpanoa varten on osoitettava riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit; kehottaa jäsenvaltioita keräämään ja toimittamaan tietoja, jotta niiden edistymistä voidaan mitata ja arvioida;

62. kehottaa jäsenvaltioita parantamaan toimivaltaisten kansallisten viranomaisten, myös syyttäjä- ja oikeusviranomaisten, valmiuksia, jotta ne voivat tutkia luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyviä tapauksia ja nostaa niistä syytteitä nopeasti ja tehokkaasti ja jotta kansallisten viranomaisten yhteistyö onnistuisi helposti;

63. korostaa, että keskeisillä EU:n virastoilla, Europolilla, Eurojustilla ja EU:n lainvalvontakoulutusvirastolla (CEPOL) on merkittävä rooli laittoman luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan torjumisessa; peräänkuuluttaa riittävää tukea seuraavassa monivuotisessa rahoituskehyksessä ja vuotuisessa talousarviomenettelyssä, jotta voidaan varmistaa resurssien ja henkilöstön riittävyys näissä yhteisöissä;

64. suosittelee EU:lle ja jäsenvaltioille laittomasti hankittujen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kaupan ja hallussapidon kriminalisointia riippumatta niiden asemasta CITES-sopimuksen liitteiden luetteloissa; kehottaa komissiota hyödyntämään tuloksia, jotka saatiin laittomasti hankitun luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kriminalisoinnin toteutettavuustutkimuksesta, ([32]) ja esittämään asiaan liittyviä lainsäädäntöehdotuksia prioriteettikysymyksinä;

65. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita vastaamaan elävien luonnonvaraisten eläinten ja kasvien sekä luonnonvaraisista eläimistä ja kasveista saatavien tuotteiden kasvavaan kysyntään panemalla täytäntöön aloitteita, joilla pyritään vähentämään kysyntää todisteisiin perustuen, ja tukemaan tällaisia aloitteita jäsenvaltioissa;

66. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita ryhtymään laajempiin toimiin kuin on kirjattu nykyiseen tavoitteeseen 14 EU:n toimintasuunnitelmassa luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjumiseksi ja lisäämään valmiuksia pelastaa luonnonvaraisia eläimiä ja kuntouttaa laittoman kaupan kohteeksi joutuneita ja pelastettuja luonnonvaraisia eläimiä tarjoamalla resursseja, rahoitusta ja koulutusta elävinä takavarikoitujen eläinten käsittelyn parantamiseksi kansallisten toimintasuunnitelmien lisäksi;

Järjestäytynyt rikollisuus, kyberturvallisuus ja takavarikoidut eläimet

67. vaatii kaikkia osapuolia tunnustamaan, että luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvassa kansainvälisessä rikollisuudessa on kyse vakavista, järjestäytyneistä esirikoksista ([33]) ja vakavimmassa muodossaan niitä olisi pidettävä ympäristötuhorikoksina; kehottaa kaikkia jäsenvaltioita yhdenmukaistamaan kansallisen lainsäädäntönsä UNTOC-sopimuksen vakavaa rikollisuutta koskevan määritelmän mukaiseksi ja varmistamaan, että luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvia rikoksia käsitellään esirikoksina ja niistä langetetaan jäsenvaltioiden rikoslaeissa asianmukaiset rangaistukset;

68. kannustaa jäsenvaltioita ottamaan käyttöön varoituksena toimivia rikosoikeudellisia toimia, joilla vastataan luonnonvaraisten eläinten laittomaan ostamiseen, kauppaan ja myyntiin;

([32]) The Society for Conservation Biology, Resolving Uncertainties in the Legality of Wildlife Trade to Support Better Outcomes for Wildlife and People, https://conbio.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/conl.13110.

([33]) YK:n yleiskokouksen päätöslauselmassa RES/77/325 kehotetaan jäsenvaltioita tekemään suojeltujen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomasta kaupasta vakava rikos (operatiivinen kohta 6) ja tarkistamaan ja muuttamaan tarvittaessa kansallista lainsäädäntöä siten, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan liittyviä rikoksia käsitellään esirikoksina (operatiivinen kohta 9), https://digitallibrary.un.org/record/4020317?v=pdf

69. antaa tunnustusta meneillään oleville toimille, joiden tavoitteena on laatia ympäristörikollisuutta koskeva pöytäkirja kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen YK:n yleissopimuksen mukaisesti; korostaa, että on tärkeää jatkaa vuoropuhelua tästä aiheesta ja korostaa siinä erityisesti luonnonvaraisia eläimiä ja kasveja koskevaa rikollisuutta; muistuttaa, että pöytäkirjaan on sisällytettävä säännös, jonka mukaan osapuolten on kriminalisoitava alkuperämaastaan laittomasti tuotujen luonnonvaraisten eläinten ja kasvien tuonti ja kauppa;

70. kehottaa jäsenvaltioita kehittämään rajatylittävää yhteistyötä, tiedustelutiedon jakamista ja koordinointia asiaankuuluvien eri kansainvälisten viranomaisten ja instituutioiden kanssa keinona torjua rikollisjärjestöjen osallistumista luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittomaan kauppaan; korostaa, että on investoitava valvontaan ja uusien kehityssuuntien analysointiin laittomilla luonnonvaraisten eläinten ja kasvien markkinoilla ja niihin liittyvässä rikollisuudessa;

71. kehottaa komissiota varmistamaan ympäristörikosdirektiivin, luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kauppaa koskevan asetuksen ([34]) ja luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjuntaa koskevan tarkistetun EU:n toimintasuunnitelman ja muiden asiaankuuluvien EU:n toimintapolitiikkojen, kuten digipalvelusäädöksen ([35]), täytäntöönpanon koordinoinnin; kehottaa jäsenvaltioita saattamaan ympäristörikosdirektiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään ja saattamaan direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 21. toukokuuta 2026 mennessä;

72. kehottaa jäsenvaltioita raportoimaan yhdenmukaisesti ja avoimesti kaikista takavarikoiduista tai menetetyksi tuomituista elävistä eläimistä CITESille, Europolille sekä niiden alkuperämaille ja edistämään tällaista raportointia; kehottaa jäsenvaltioita mahdollistamaan, että takavarikoitua tai menetetyksi tuomittua rikoshyötyä voidaan käyttää vahvistamaan valmiuksia pelastaa ja kuntouttaa luonnonvaraisia lajeja;

73. ilmaisee huolensa ratkaisemattomista kysymyksistä, jotka liittyvät laittomasti kaupattujen ja takavarikoitujen CITES-luetteloon kuuluvien lajien yksilöiden sijoittamista koskevan päätöslauselman Conf. 17.8 (Rev. CoP19) täytäntöönpanoon; korostaa, että on saatava käyttöön paremmat ohjeet välittömästä käsittelystä, täytäntöönpanon valvojien päätöksenteosta ja soveltuvista vaihtoehdoista sijoituksille, jotta estetään kohteiden päätyminen uudelleen kauppaan;

74. on huolissaan lisääntyneestä kyberrikollisuudesta, joka kohdistuu luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tehostamaan toimia sen torjumiseksi muun muassa panemalla digipalvelusäädös tehokkaasti täytäntöön ja valvomalla sen noudattamista kaikissa suhteissa sekä vahvistamalla kansainvälistä yhteistyötä, jotta voidaan tunnistaa parhaat käytännöt ja ottaa ne käyttöön sekä kehittää toimia laittoman verkkokaupan torjumiseksi; kehottaa komissiota laatimaan erityisiä EU:n ohjeita luonnonvaraisiin eläimiin ja kasveihin kohdistuvaan kyberrikollisuuteen puuttumiseksi digipalvelusäädöksen säännösten mukaisesti, varmistamaan toimintapolitiikkojen koordinoinnin jäsenvaltioissa ja edistämään kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien välistä yhteistyötä;

CITES-yleissopimuksen liitteisiin tehtävät muutokset

75. tukee vahvasti EU:n ja sen jäsenvaltioiden esittämiä luettelointiehdotuksia CITES-sopimuksen lisäysten muuttamiseksi;

76. kehottaa jäsenvaltioita edistämään uhanalaisten sukujen ja lajien, erityisesti haiden (*Selachii*), merihevosten (*Hippocampus*), puukenguruiden (*Dendrolagus*) ja Mico-suvun marmosettien *(Mico)*, luokituksen muuttamista CITES-sopimuksen liitteestä II liitteeseen I tieteellisen arvioinnin pohjalta; kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita tukemaan ehdotuksia, jotka koskevat uusien asiaankuuluvien hailajien lisäämistä CITES-sopimuksen liitteeseen II, etenkin nystypistinhain kaltaisten biologisesti erityisen vaarantuneiden syvänmeren haiden kohdalla;

77. panee merkille osapuolille annetut ilmoitukset, jotka koskevat levinneisyysalueella olevien maiden kuulemista ehdotuksesta siirtää seuraavat lajit liitteestä II liitteeseen I: *Mobula spp*. (paholaisrauskut) ([36]), *Rhincodon typus* (valashai) ([37]) ja *Carcharhinus longimanus* (valkopilkkahai) ([38]), ja kehottaa komissiota ja EU:n jäsenvaltioita tukemaan näitä siirtoja;

([34]) Neuvoston asetus (EY) N:o 338/97, annettu 9. joulukuuta 1996 luonnonvaraisten eläinten ja kasvien suojelusta niiden kauppaa sääntelemällä (EYVL L 61, 3.3.1997, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/338/oj).

([35]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/2065, annettu 19. lokakuuta 2022, digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta (EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

([36]) CITES, ilmoitus osapuolille, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-133.pdf.

([37]) CITES, ilmoitus osapuolille, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-118.pdf.

([38]) CITES, ilmoitus osapuolille, https://cites.org/sites/default/files/notifications/E-Notif-2024-134.pdf.

78. kehottaa jäsenvaltioita edistämään uhanalaisten lajien, erityisesti norsujen (*Elephantidae*), leijonien (*Panthera leo*) ja sarvikuonojen (*Rhinocerotidae*), täysimittaista sisällyttämistä CITES-sopimuksen liitteeseen I niiden maantieteellisestä jakaumasta riippumatta tieteellisen arvioinnin perusteella;

79. kehottaa jäsenvaltioita edistämään uhanalaisten lajien, erityisesti muttei välttämättä ainoastaan hamsterin (*Cricetus cricetus*), varpusen (*Passer domesticus*), töyhtöhyypän (*Vanellus vanellus*), ja kiurun (*Alauda arvensis*) lisäämistä CITES-sopimuksen liitteisiin tieteellisen arvioinnin perusteella;

80. kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia kehittämään sammakkoeläinlajien kansainvälisen kaupan sääntelyä ja sisällyttämään kolme vihersammakkolajia (*Pelophylax epeiroticus, P. shqipericus* ja *P. ridibundus*) CITES-sopimuksen liitteisiin;

81. kehottaa jäsenvaltioita edistämään sademetsien metsäkatoon tai trooppisen puutavaran jalostukseen liittyvien uhanalaisten sukujen ja lajien, erityisesti tiikin (*Tectona grandis*), eebenpuiden (*Diospyros*) ja mahongin, uhanalaisuusluokan korottamista tai niiden sisällyttämistä CITES-liitteisiin tieteellisen arvioinnin perusteella;

82. kehottaa EU:ta arvioimaan kaikkien sellaisten ehdotusten sopivuutta, jotka koskevat muuttohaukan luokan alentamista liitteestä I liitteeseen II päätöslauselmassa Conf. 9.24 (Rev. CoP17) määriteltyjen kriteerien mukaisesti;

83. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tukemaan lajien lisäämistä luetteloihin tai lajien luokan korottamista, kun kyse on eksoottisten lemmikkien kaupan uhkaamista lajeista sekä tukemaan uhanalaisten kotoperäisten lajien luettelointiehdotuksia sekä elävien yksilöiden viennin kieltämistä, jos näiden lajien pyynti tai vienti on kielletty kyseisen sopimuspuolen kansallisessa lainsäädännössä;

84. pitää valitettavana, että *Sciaenidae*-lajien uimarakkojen kysyntä on kasvussa; kehottaa toteuttamaan toimia sen varmistamiseksi, että kansainvälinen kauppa ei vaaranna lajien selviytymistä tai lisää suojeltujen lajien tahattomaan pyyntiin liittyviä riskejä; kehottaa osapuolia ehdottamaan huolta aiheuttavia lajeja sisällytettäväksi liitteisiin CITES-sopimuksen kriteerien täyttyessä, jotta varmistetaan laillinen, jäljitettävissä oleva ja biologisesti kestävä kauppa;

Lajikohtaiset kysymykset

Vedessä elävät lajit

85. kehottaa jäsenvaltioita sekä kaikkia kauttakulkumaita ja maita, joissa viljellään ja lihotetaan ankeriaita vesiviljelyssä, tehostamaan yhteistyötä ja toimia, joilla pyritään torjumaan tehokkaasti ankeriaan laitonta kauppaa, ja purkamaan rikollisverkostot ja osoittamaan tähän riittävästi resursseja; kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että CoP20-kokouksessa hyväksytään päätöslauselma *Anguilla spp* -lajien yksilöiden kaupasta ja kaikkien suvun muiden lajien luettelointi liitteeseen II ankeriaan lisäksi;

86. painottaa haiden ja rauskukalojen tärkeää roolia terveiden valtameriekosysteemien ylläpitämisessä; varoittaa, että kauppaan liittyvät vakavat vaarat uhkaavat edelleen kadottaa hait ja rauskut, erityisesti syvänmeren hait, sukupuuttoon; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita tukemaan ja rahoittamaan CITES-sopimuksen ehdotuksia ja päätöslauselmia, joilla pyritään parantamaan hai- ja rauskulajien suojelua kestämättömältä ja laittomalta kaupalta sekä elinympäristöjen heikentymiseltä ja pilaantumiselta;

87. kannustaa kaikki sopimuspuolia jakamaan hai- ja rauskulajeille laadittuja haitattomuuslausuntoja; kehottaa kaikkia osapuolia ryhtymään välittömästi toimiin oikaistakseen erot kauppaa koskevissa tiedoissa, jotka on merkitty CITES-kauppatietokantaan CITES-luetteloon merkittyjen haiden tuotteita koskien ja edistääkseen sääntöjen noudattamista;

88. korostaa, että elävien korallien ja korallikivien kaupan tunnistamisessa ja dokumentoinnissa on jatkuvia vaikeuksia; kehottaa osapuolia tukemaan työtä lajien tunnistamiseksi ja jäljitettävyyden lisäämiseksi korallikaupassa; pyytää tarkastelemaan uudelleen mahdollisen päätöslauselman Conf. 12.3 (Rev. CoP19) asiaankuuluvia säännöksiä tunnistamiseen liittyviin ongelmiin puuttumiseksi;

89. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita varmistamaan, että CoP20-kokouksessa hyväksytään päätöslauselma rummuttajien (*Sciaenidae*) suojelun tason ja kansainvälisen kaupan sääntelyn parantamiseksi;

90. kehottaa EU:ta, joka on arvomääräisesti yksi suurimmista meriakvaariokalojen tuojista ([39]), ja kaikkia sopimuspuolia tukemaan toimenpiteitä, joilla parannetaan meriakvaariokalojen suojelun tasoa ja kansainvälisen kaupan sääntelyä;

Isot kissat

91. toteaa, että eräät isot kissat kuuluvat CITES-sopimuksen uhanalaisimpiin lajeihin ja että CITES-sopimuksessa lueteltujen isojen kissojen suojeluun ja kaupan sääntelyyn liittyy monia haasteita; vaatii riittäviä ja näihin haasteisiin suhteutettuja taloudellisia resursseja; kehottaa panemaan täytäntöön aikasidonnaiset maakohtaiset suositukset isojen kissojen suojelusta ja antamaan konkreettisia taloudellisia sitoumuksia niiden suojeluun;

92. panee merkille, että päätöslauselmassa 12.5 Conf. (Rev. CoP19) annetaan sopimuspuolten tehtäväksi toimittaa sihteeristölle tietoa Aasian isoista kissoista; pitää valitettavana, että levinneisyysalueella olevat valtiot eivät edelleenkään ole reagoineet pyyntöön; kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia hyväksymään painavat päätökset liittyen vankeudessa pidettäviin Aasian isoihin kissoihin CoP20-kokouksessa;

93. on erittäin huolestunut elävien tiikerien ja tiikerien ruumiinosien kaupasta; pitää erittäin valitettavana, että luonnonvaraisten eläinten ja kasvien kauppaa koskevat EU:n säännökset eivät estä vankeudessa kasvatettujen tiikerien ja niiden ruumiinosien kauppaa;

94. pitää valitettavana ehdotusta Aasian leopardeja koskevan päätöksen 18.105 poistamisesta, vaikka laittomaan kauppaan liittyy huolenaiheita; kehottaa CITES-sihteeristöä tarkastelemaan huolellisesti Aasian leopardeilla käytävää laitonta kauppaa ja niiden suojelun tasoa ja esittämään päivitetyt havaintonsa CoP20-kokouksessa; kehottaa tarkistamaan päätöslauselmaa Conf. 10.14 (Rev. CoP19) lajin liiallisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi;

Norsut

95. pyytää tukea ehdotukselle nimistömuutoksesta sisällyttää afrikannorsut *Loxodonta spp*. -sukuun ja edistämään sellaisen elävien luonnonvaraisten afrikannorsujen kauppaa koskevan yksinkertaisen ja yhdenmukaisen oikeuskehyksen laatimista, jossa rajoitetaan vienti paikallisiin suojeluohjelmiin tai turvallisille alueille luonnossa lajien luonnollisen ja historiallisen elinalueen rajoissa Afrikassa;

96. on huolissaan aasiannorsun osien ja johdannaisten laittoman kaupan lisääntymisestä erityisesti verkossa; korostaa, että CoP20-kokouksessa on tärkeää vahvistaa ja uudistaa päätös 18.226 (Rev. CoP19); kannustaa lisäämään sidosryhmien ja levinneisyysalueella olevien valtioiden välistä yhteistyötä ja kehottaa niitä osallistumaan ennakoivammin keskusteluihin ja pyrkimään vahvistamaan asiaan liittyvää päätöslauselmaa Conf. 10.10 (Rev. CoP19);

97. on huolissaan vähäisestä edistymisestä norsunluuta koskevien kansallisten toimintasuunnitelmien uudelleentarkastelua koskevien päätösten 19.68–19.70 täytäntöönpanossa; korostaa, että on tehtävä riippumaton arviointi norsunluuta koskevista kansallisiin toimintasuunnitelmiin liittyvästä prosessista ja tarjottava kapasiteettitukea maille, joiden on todettu aiheuttavan merkittävää huolta maailmanlaajuisessa norsunluunkaupassa;

98. kehottaa EU:ta varmistamaan, että norsujen kauppaa koskeva tietojärjestelmä (ETIS) säilyttää asemansa vankkana mekanismina ja laittoman norsunluunkaupan suuntauksia koskevana tiedonlähteenä; suhtautuu myönteisesti ETIS-järjestelmän verkkoalustalla käyttöön otettuun uuteen välineeseen, jossa takavarikointitiedot ovat julkisesti saatavilla maan perusteella;

99. kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia ryhtymään erittäin kiireellisesti kaikkiin lainsäädäntö-, sääntely- ja täytäntöönpanotoimiin, jotta ne voivat sulkea kotimarkkinansa norsunluun ja norsunluutuotteiden kaupalta;

([39]) Biondo, M. ym., "An Updated Review of the Marine Ornamental Fish Trade in the European Union", (2024), https://www.mdpi.com/2076-2615/14/12/1761.

100. kehottaa sulkemaan kiireellisesti jäljellä olevat kansalliset lailliset norsunluumarkkinat ja kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia vastustamaan kaikkia ehdotuksia poistaa norsunluunkaupan rajoituksia;

101. kehottaa lisäksi EU:ta ja kaikkia osapuolia tukemaan norsunluunvarastojen ja muiden CITES-sopimuksen luetteloihin sisältyvistä lajeista saatujen tuotteiden varastojen hävittämistä muilla kuin kaupallisilla keinoilla, mukaan lukien muurahaiskävyt ja sarvikuonon sarvet; kehottaa EU:ta ja kaikkia osapuolia tukemaan norsunluunvarastoja koskevien päätösten 18.184 ja 18.185 uudistamista;

Muut lajit

102. on huolestunut syistä, jotka ovat aiheuttaneet viivästyksen CITESin sarvikuonoja koskevan työryhmän kokouksen kutsumisessa koolle; korostaa, että on tärkeää noudattaa CITES-päätöslauselman Conf. 9.14 (Rev. CoP19) kysynnän vähentämisen säännöksiä, jotka liittyvät Afrikan ja Aasian sarvikuonojen suojeluun ja kauppaan; kehottaa painokkaasti sopimuspuolia pitämään kiinni sitoumuksestaan pysäyttää sarvikuonon sarvien markkinat ja vahvistaa tietojen jakamista ja yhteistoimia, joiden tarkoitus on saada sarvikuonon sarvien laiton kauppa kuriin, muun muassa lisäämällä kansainvälistä yhteistyötä, toteuttamalla yhteisiä operaatioita ja jäljittämällä rahavirtoja;

103. pitää valitettavana, että Kiina ei ole avoin muurahaiskäpyvarastojensa tilanteesta; kehottaa osapuolia toimittamaan jatkossakin vuosikatsauksia muurahaiskäpyvarastoistaan kuten CITES-päätöslauselmassa Conf. 17.10 (Rev. CoP19) muurahaiskäpyjen suojelusta ja kaupasta on määritetty; kannustaa laatimaan aikasidonnaisia ja mitattavissa olevia suosituksia tavoitteenaan sulkea lailliset kotimarkkinat, joiden kautta edistetään laitonta kauppaa ja salametsästystä;

104. ilmaisee syvän huolensa jatkuvasti pienenevistä kalifornianpyöriäis- ja isovelttopopulaatioista; kehottaa Meksikoa panemaan välittömästi ja kokonaisuudessaan täytäntöön toimintasuunnitelman isovelttoa koskevien vaatimusten noudattamiseksi; kehottaa CITES-sihteeristöä keskeyttämään kaupan levinneisyysalueella olevan valtion kanssa, koska se ei ole pannut kaikilta osin täytäntöön toimintasuunnitelmaa isovelttoa koskevasta vaatimusten noudattamisesta; kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita sekä kaikkia kauttakulku- ja kohdemaita tehostamaan toimia, joilla pyritään torjumaan tehokkaasti isovelton laitonta ja kestämätöntä kauppaa, ja osoittamaan tähän riittävästi resursseja;

105. kehottaa EU:ta ja jäsenvaltioita poistamaan luonnonvaraisten lintujen laitonta kauppaa helpottavat EU:n lainsäädännön porsaanreiät, parantamaan pyydystettyjen luonnonvaraisten lintujen tuonnin kieltävän nykyisen lainsäädännön täytäntöönpanoa ja tukemaan toimenpiteitä, joilla lisätään lintujen kansainvälisen kaupan sääntelyä;

106. kehottaa EU:ta ja kaikkia sopimuspuolia tukemaan toimenpiteitä selkärangattomien suojelun tason ja kansainvälisen kaupan sääntelyn parantamiseksi;

107. panee merkille parhaillaan tehtävän sammakkoeläinten suojelua ja kaupan sääntelyä koskevan työn sammakkoeläinten (*Amphibia spp.*) suojelusta tehtyjen päätösten 19.197–19.199 mukaisesti; kehottaa sopimuspuolia edelleen tarkastelemaan sammakoiden kansainvälisen kaupan vaikutusta luonnonvaraisiin populaatioihin ja tukemaan CoP20-kokouksessa sammakkoeläinten suojelua ja kaupan sääntelyä koskevan työn jatkamista;

108. kehottaa jäsenvaltioita vaatimaan jääkarhun (*Ursus maritimus*) suojelun vahvistamista ja torjumaan uhkia, joita metsästysmuistojen ja vuotien hyödyntäminen kauppaa varten sille aiheuttaa;

°
° °

109. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen sopimuspuolille ja sihteeristölle.